

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 27.04.2026

Kokoustiedot Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto

Aika 27.04.2026 klo 09:04 - 11:08

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs, 02070 Espoo

Läsnä	Sistonen Markku	puheenjohtaja	
	Ahlefelt Anne	jäsen	
	Hopsu Inka	jäsen	
	Laakso Mikko	jäsen	poistui klo 10.46 § 22:n käsittelyn aikana
	Rönni-Sällinen Annika	jäsen	
	Saarentaus Elina	jäsen	
	Vanhanen Joel	jäsen	
	Waselius Fredrik	jäsen	
	Mollgren Satu	jäsen	
Muut saapuvilla olleet	Katainen Mervi	kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 10.45 § 22:n käsittelyn aikana
	Partanen Henna	kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin
	Mykkänen Kai	kaupunginjohtaja	poistui klo 10.57 § 22:n käsittelyn aikana
	Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja	poistui klo 10:27 § 22:n käsittelyn aikana, palasi takaisin klo 10:30 § 22:n käsittelyn aikana
	Isotalo Olli	kaupunkiympäristön toimialajohtaja	Teamsin välityksin
	Suomi Hilla-Maaria	työllisyysjohtaja	
	Konttas Ari	rahoitusjohtaja	Teamsin välityksin
	Kangas Ulla	palvelualuepäällikkö	Teamsin välityksin
	Nybacka Sari	asiantuntija	Teamsin välityksin
	Lindholm Sanna	maahanmuuttoasioiden johtaja	
	Haapalehto Teemu	elinkeinojohtaja	Teamsin välityksin
	Ensio Ira	viestintäpäällikkö	Teamsin välityksin
	Yli-Leppälä Henna	hallintopäällikkö	Teamsin välityksin
	Kaukonen-Nyholm Henna	palvelualuepäällikkö	Teamsin välityksin
	Silfver Olga	asiakkuuspäällikkö	Teamsin välityksin
	Selin Marianne	palvelupäällikkö	Teamsin välityksin

Tevameri Terhi

erityissuunnittelija

Teamsin välityksin,
poistui klo 9.36 § 20:n
käsittelyn jälkeenYlén Peter
Alppivuori Aaro
Nyman Jannetutkija
nuorisovaltuuston edustaja
juristi, sihteeriTeamsin välityksin
Teamsin välityksin

Allekirjoitukset

Markku Sistonen

Janne Nyman

puheenjohtaja

sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Joel Vanhanen

Anne Ahlefeldt

pöytäkirjantarkastaja

pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 30.04.2026

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 18		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 19		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 20		Työllisyyden tilannekuva 27.4.2026	7
§ 21		Lausunto valtuustoaloitteeseen maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamisesta työelämälähtöisellä kielikoulutuksella	10
§ 22		Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	15

§ 18

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 23.4.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/20

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto § 19

27.04.2026

§ 19

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Joel Vanhanen ja Anne Ahlefeldt.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 27.04.2026 § 20

§ 20

Työllisyyden tilannekuva 27.4.2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Suomi Hilla-Maaria
Tevameri Terhi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee selostuksen mukaisen työllisyyden tilannekuvan tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tiivistelmä:

- Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen työttömyyden kasvu on hidastunut, mutta nuorten työttömyys ja pitkäaikaistyöttömien määrä on pysynyt korkeana.
- Työllisyysaste hieman vaihteli vuoden 2025 aikana.
- Avoimien työpaikkojen määrä väheni helmikuussa selvästi.
- Aktivointiaste pysyi hyvänä ja lakisääteiset palvelut tavoittivat erityisesti nuoret, ja työttömyyden kasvu on maltillisempaa kuin muissa suurissa kaupungeissa.

Työllisyyden kehitys ja työttömyyden trendit

Espoon ja Kauniaisten työllisten määrä pysyi vuoden 2025 aikana noin 148 000–153 000 henkilön välillä, ja työllisyysaste vaihteli osittain myös kausiluonteisesti ollen matalin joulukuussa 2025 (69,8 %) *. Vieraskielisten työllisyysaste oli Espoo-Kauniaisten alueella selvästi matalampi kuin suomen- tai ruotsinkielisten. Erityisesti Yli 55-vuotiaiden keskuudessa

työllisten määrä ja työllisyysaste pysyivät tasaisina koko vuoden 2025, mutta vieraskielisillä sekä nuorten että iäkkäiden työllisyysaste jäi selvästi kotimaankielisiä alhaisemmaksi.

Työttömyys kasvoi Espoo-Kauniaisissa helmikuussa 2026 suhteessa vuoden takaiseen 4,5 %, mikä oli selvästi hitaampaa kuin koko maassa (6,6 %) ja suurissa kaupungeissa keskimäärin (8,1 %). Nuorten työttömyys kasvoi erityisesti alle 25-vuotiailla (+23,8 %) sekä alle 30-vuotiailla (+11,2 %), ja yli 55-vuotiailla kasvu oli 3,9 %, mikä oli yleistä työllisyysalueen työttömyyden kasvuvauhtia hitaampaa. Pitkäaikaistyöttömiä oli helmikuussa 2026 yhteensä 7 997 henkilöä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvuvauhti on edelleen kovaa (+19,2 % helmikuusta 2025), mutta pitkäaikaistyöttöminä olevien henkilöiden määrä laski hieman tammikuusta 2026.

Espoo-Kauniaisissa avoimien työpaikkojen määrä vähentyi selvästi helmikuussa 2026 julkisessa työnvälityksessä: uusia avoimia työpaikkoja oli vain 1 303 (-37,1 % vuoden takaiseen). Julkisen työnvälityksen avoimiin työpaikkoihin liittyy huomattavaa epävarmuutta, koska osa työpaikoista jää kokonaan julkaisematta palvelussa.

Nuorten ja vieraskielisten tilanne

Vuonna 2025 Espoo-Kauniaisten alueella alle 30-vuotiaiden työllisyysaste vaihteli 52 ja 60 prosentin välillä. Vieraskielisillä nuorilla työllisyysaste oli selvästi matalampi, vain noin 43–50 prosenttia. Nuorten työttömyysaste nousi joulukuussa 2025 17,5 %:iin ja vieraskielisillä jopa 26,8 %:iin. Työttömyyttä on erityisesti toisen asteen koulutustaustan omaavilla nuorilla, ja heidän työttömyytensä kasvoi 19,7 % verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen helmikuussa 2026. Huomionarvoista on, että korkeakoulutetuilla nuorilla työttömyys kääntyi kuitenkin laskuun (-4,1 %). Vastavalmistuneita nuoria työttömiä oli 773.

Vieraskielisten työttömien työnhakijoiden osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli noin 42 %. Korkeakoulutausta korostuu vieraskielisten työttömissä, ja heidän työttömyytensä laski -1 % vuoden takaisesta. Eniten vieraskielisiä työttömiä oli 35–39-vuotiaissa. Pitkäaikaistyöttömyys kuitenkin kasvoi erityisesti korkeakoulutetuilla (+24,6 %) ja toisen asteen koulutustaustan omaavilla (+18,7 %) vieraskielisillä verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen helmikuussa 2026.

Työvoimavirrat, rakenteellinen työttömyys ja palvelut

Virta yli yhden kuukauden ja yli 12 kuukauden kestäneisiin työttömyyksiin kasvoi hieman vuoden takaisesta, mutta laski muissa työttömyyden kestoissa.

Työvoiman ulkopuolelta siirtyi vuonna 2025 enemmän henkilöitä työlliseksi kuin työttömiksi, ja työttömyyden kasvuvauhti on hidastunut etenkin

perusasteen koulutetuilla (1,8 %) ja korkeakoulutetuilla (2,6 %). Toisen asteen koulutetuilla kasvu oli korkeinta (7,3 %). Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut kaikilla koulutusasteilla ja lähes kaikissa ikäluokissa.

Rakennetyöttömyys kasvoi erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden osalta: helmikuussa 2026 rakennetyöttömiä oli 11 191, joista suurin osa oli pitkäaikaistyöttömiä. Suurinta pitkäaikaistyöttömyyden kasvua nähtiin johtajien ammatissa (+46 %). Kaikissa työttömissä työnhakijoissa painottuvat erityisasiantuntijat, palvelu- ja myyntityöntekijät sekä rakennusalan ammattilaiset.

Lakisääteisissä palveluissa oli helmikuussa 2026 yhteensä 6 440 henkilöä ja aktivointiaste oli 25 %. Alle 30-vuotiailla aktivointiaste oli 27,7 % ja yli 50-vuotiailla 15,6 %, molemmat koko maan keskiarvoa parempia.

Yhteenvedona Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella työttömyyden kasvu on hidastunut, mutta erityisesti nuorten, vieraskielisten ja pitkäaikaistyöttömien haasteet korostuvat. Työllisyysasteet ovat laskeneet lievästi vuonna 2025, avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt, mutta lakisääteisten palvelujen aktivointiaste ja palveluiden tarjonta ovat pysyneet hyvällä tasolla.

Lähteet: KEHA työnvälitystilasto, Tilastokeskus työnvälitystilasto, Tilastokeskus, erillistilaus* tuoreimmat tiedot joulukuu 2025, Tilastokeskus, väestötilastopalvelu, Tietoalusta Mylly

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Työllisyyden tilannekuva 27.4.2026

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 27.04.2026 § 21

§ 21

Lausunto valtuustoaloitteeseen maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamisesta työelämälähtöisellä kielikoulutuksella

Valmistelijat / lisätiedot:

Kangas Ulla

Silfver Olga

Soinio Giedre

Hagman Noora

Salmi-Rautiainen Saara

Taipale Nina

Rouru Anna-Mari

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto antaa selostusosan mukaisen lausunnon Arja Miettisen ym. 17.11.2025 jättämästä valtuustoaloitteesta maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamiseen työelämälähtöisellä kielikoulutuksella.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Arja Miettinen ja 34 muuta valtuutettua ovat tehneet 17.11.2025 valtuustoaloitteen maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamisesta työelämälähtöisellä kielikoulutuksella. Aloitteessa esitetään, että Espoon kaupunki laajentaa kielikoulutustarjontaa työttömille maahanmuuttajataustaisille nuorille. Lisäksi esitetään selvitystä maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten

kielitaidon kehityksen vahvistamisesta varhaiskasvatuksesta lähtien ja millaisia resursseja ja malleja tarvitaan jatkuvan ja yksilöllisen kielituen toteutumiseksi peruskouluissa ja nuorisotyöstä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tiivistelmä:

- Espoossa oli tammikuussa 2026 yhteensä 1 411 vieraskielistä alle 30-vuotiasta työtöntä; kielitaidon haasteet koskevat kuitenkin vain osaa heistä ja tilanteet vaihtelevat koulutustaustan mukaan.
- Nykyiset kotoutumis- ja kielipalvelut ovat jo vahvasti työelämälähtöisiä ja pääosin hyvin saavutettavissa. Jos näitä lähdetään kehittämään, tulee määritellä kohderyhmät tarkasti.
- Nuorten palvelutarpeet edellyttävät segmentointia ja systeemistä yhteistyötä (oppilaitokset, hyvinvointialue, järjestöt ja työnantajat); uuden oman osaamiskeskuksen perustaminen vaatisi arviolta vähimmillään noin 700 000 €/vuosi, joten ensisijaisesti tulee arvioida nykyisten palvelujen kehittämistä.
- Yksi haasteista on, että osaa maahanmuuttajataustaisista nuorista ei tavoiteta nykyisten työllisyyspalveluiden kautta ja tarpeet ovat hyvin moninaisia, mikä edellyttää tarvelähtöistä segmentointia ja riittävästi resursoitua perustyötä eri toimijoiden kesken.
- Kielitaidon vahvistaminen on jo systemaattisesti huomioitu esi- ja perusopetuksessa sekä nuorisopalveluissa lainsäädännön, opetussuunnitelmien ja Espoon strategisten linjausten mukaisesti koko kasvun ja oppimisen polun ajan.
- Kasvun ja oppimisen toimialan arvion mukaan erillistä selvitystä ei ole tarpeellista tehdä, koska asia on jo katettu voimassa olevassa lainsäädännössä, opetussuunnitelmissa ja muissa opetusta ohjaavissa suunnitelmissa.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten työnhakijoiden palvelut työllisyyspalveluissa

Tammikuussa 2026 Espoossa oli yhteensä 1 411 vieraskielistä alle 30-vuotiasta työtöntä työnhakijaa. Suurin osa heistä (527 nuorta) oli suorittanut toisen asteen koulutuksen, ja seuraavaksi eniten oli korkea-asteen koulutuksen saaneita (313 nuorta). Pelkän perusasteen varassa oli 251 vieraskielistä nuorta työtöntä. On merkittävää, että pelkän perusasteen suorittaneiden työllisyys- ja työttömyysasteiden erot ovat pienempiä kotimaankielisten ja vieraskielisten välillä kuin kaikkien 18–29-vuotiaiden nuorten ryhmässä keskimäärin. Syyskuussa 2025 perusasteen varassa olevien kotimaankielisten nuorten työllisyysaste oli 34,5 % ja työttömyysaste 24,7 %. Vastaavat luvut vieraskielisillä olivat 32,3 % (työllisyysaste) ja 23,5 % (työttömyysaste), eli heidän työttömyysasteensa oli jopa hieman pienempi kuin kotimaankielisillä.

Nuoren espoolaisen ilmoittautuessa työllisyyspalveluiden asiakkaaksi, kyseessä on nuoren palvelupolun ja turvaverkon loppupää. Koti, varhaiskasvatus, peruskoulu, toinen aste ja korkeakoulut pystyvät yleensä antamaan optimaaliset lähtökohdat nuoren työelämäpolulle, mutta silti on mahdollista, että erityisesti vaikeassa talouden suhdannetilanteessa nuori tulee työllisyyspalveluiden asiakkaaksi. Osaa maahanmuuttajataustaisista nuorista ei tavoiteta työllisyyspalveluiden nykyisten palveluiden kautta lainkaan. Työllisyyspalvelut ei yksin voi ratkaista maahanmuuttajataustaisten nuorten ongelmia, vaan on panostettava systeemiseen ja resursoinniltaan riittävään perustyöhön perusopetuksessa, oppilaitoksissa, muissa kaupungin toiminnoissa ja hyvinvointialueen palveluissa.

Mikäli halutaan, että maahanmuuttajataustaisille nuorille perustettaisiin oma osaamiskeskus, olisi hyvä varautua moniammatillisen tiimin ja sen työtä tukevien tilojen kustannuksiin. Hyvin niukasti resursoituna uusi moniammatillinen palvelu kustantaisi vähintään 700 000 euroa vuodessa. Osana nykyistä toimintaamme arvioimme jo nyt olemassa olevien palvelujen kehittämisessä miten maahanmuuttajataustaisia nuoria ja heidän moninaisia tarpeitansa voisi ottaa paremmin huomioon. Meillä on jo kehitetty osaamiskeskustoimintaa maahanmuuttajille (Omnian Osaamiskeskus OSKE ja Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus Koske) ja näitä malleja kehitetään edelleen. Jos maahanmuuttajataustaisille nuorille haluttaisiin kehittää täysin uusia koulutusratkaisuja, tulisi tunnistaa, mitkä ovat ne ratkaistavat tarpeet, joihin nykyiset palvelut eivät pysty vastaamaan. Tarvittaisiinko uusia palveluita vai tulisiko pikemminkin tarkastella nykyisten palveluiden sisältöjä ja vaatimuksia? Lisäksi mahdollisessa uudessa kielikoulutuksessa kohderyhmä tulisi määritellä täsmällisesti. Maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksia kehitettäessä tulee huomioida myös ruotsinkieliset oppimispolut. Kehittämis- ja toteutustyölle tulisi myös varmistaa riittävä rahoitus.

Maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat laaja ja moninainen joukko, jossa kaikkien valmiudet ja osaamiset eivät ole samanlaisia. Kielitaito voi aidosti estää joidenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistymistä, mutta kielikoulutus ei ole enemmistölle maahanmuuttajataustaisista nuorista yleensä tarpeen. Useimmiten kielikoulutuksen tarpeita on pääosin kotoutuvilla nuorilla, eli vastikään Suomeen tulleilla. Nykyisellään kotoutujanuoret ohjataan pääsääntöisesti joko työvoimapolitiiseen kotoutumiskoulutukseen tai Omnian maahanmuuttajanuorille suunnattuun kotoutumiskoulutukseen, Manu-koulutukseen. Kumpikin edellä mainittu kotoutumiskoulutus on sisällöltään jo nykyisellään vahvasti työelämälähtöistä sisältäen urasuunnittelua ja työelämä tietoutta. Tällä hetkellä koulutusta kotoutujille on hyvin tarjolla ilman pidempiä odotteluaikoja. Jos kotoutujanuorelta puuttuu peruskoulututkinto, voidaan heitä ohjata myös aikuisten perusopetukseen.

Mikäli nuorilla on aidosti maahanmuuttajien kaltaisia ongelmia suomen kielen hallinnassa vielä kotoutumisajan jälkeen, heitä voi ohjata nykyisellään Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskukseen tai korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskukseen. Osaamiskeskusten fokus on vahvasti työhön suuntaava. Lisäksi kielitaidon vahvistamiseen on tarjolla myös esimerkiksi pidempään maassa olleiden kotoutumiskoulutus, jossa on samanlainen työelämäpainotus, kuin ns. tavallisessakin kotoutumiskoulutuksessa. Espoossa on tarjolla myös Omnian "Käytä suomea työssä"-S2 koulutuksia ja Omnian nuorten työpajojen Kielipaja. Jos opiskeluvälmiudet tai kielitaito eivät vielä riitä tutkintokoulutukseen, moni maahanmuuttajanuori käy TUVA-koulutuksen, jossa selkeytetään suuntaa opintoihin ja työelämään. Tavoitteena on, että näiden koulutusten aikana tai niiden päättymisen jälkeen kotoutuja voisi hakea jatko-opintoihin tai työllistyä. Lisäksi työnhakijoille on tarjolla kattavasti erilaisia työllisyyspalveluiden valmennuksia ikään ja taustaan katsomatta suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Myös moni maahanmuuttajataustainen nuori voi hyvinkin hyötyä näistä työelämään suuntaavista valmennuksista. Jos nuori tarvitsee enemmän tukea tilanteeseensa, hänet voidaan ohjata TYM-palveluun, jossa työllistymisen esteitä ratkotaan monialaisesti yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen, Kelan ja työllisyyspalvelujen avulla.

Myös järjestöyhteistyössä tuetaan vieraskielisten nuorten työllistymistä ja osallisuutta. Diakonissalaitoksen Vamos Espoon Tie työhön – Way to work – hankkeen tarkoituksena on edistää vieraskielisten 18–35-vuotiaiden nuorten työllistymistä sekä työnantajien valmiuksia rekrytoida, perehdyttää ja työllistää vieraskielisiä nuoria. Lisäksi esimerkiksi järjestöistä, julkishallinnon toimijoista ja oppilaitosten edustajista koostuva KOTY-verkosto (kotoutujan nuorten kotoutuminen ja työllistyminen) on edistänyt espoolaisten nuorten työllistymistä jo vuosien ajan. Tällä hetkellä verkoston toimintaa uudelleen järjestellään.

Työnantajayhteistyötä tehdään ja kehitetään myös maahanmuuttajien osalta jatkuvasti. Esimerkiksi kotoutumiskoulutuksiin kuuluvat pakollisina kieliharjoittelu ja työssäoppimisjakso sekä Espoon osaamiskeskustoiminnassa on runsaasti työnantajayhteistyötä jo nykyisellään. Osaamiskeskusten työkokeiluun sisältyy muun muassa työpaikalle jalkautuvan S2-opettajan tuki. Lisäksi työnantajien palvelukokonaisuutta on syksyn 2025 aikana vahvistettu perustamalla työnantajien aktiiviseen kontaktointiin keskittynyt työnantajaratkaisut-tiimi. Lisäksi työnantajille suunnatut uudet taloudelliset tuet ovat kohdistettu erityisesti nuorten ja vieraskielisten työttömien palkkaamiseen. Jos nuoren tarve on kuitenkin sen kaltainen, että yleiskieli sujuu, mutta ammattisanasto, oman uran suunta, ammatilliset verkostot ja työelämätaidot vaativat työstämistä, niin voidaan tarvita erilaista palvelukokonaisuutta. Tämän kokonaisuuden on tärkeä tarjota espoolaisille nuorille paikka, jossa heidän potentiaaliinsa aidosti uskotaan. Hyvin monet elementit tällaisesta palvelusta löytyvät jo usein esimerkiksi ammatillisesta

koulutuksesta, työvoimakoulutuksista, erilaisista valmennuksista ja matalan kynnyksen työnhaun tuesta.

Edellä esitetyn perusteella katsomme, että maahanmuuttajataustaiset nuoret saavat riittävää palvelua jo olemassa olevista osaamiskeskuksista ja muiden edellä mainittujen palvelujen kautta ja näitä olemassa olevia palveluja kehittämällä.

Lasten ja nuorten kielitaidon kehittyminen varhaiskasvatuksessa ja suomenkielisessä perusopetuksessa

Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja suomenkielisessä perusopetuksessa lasten ja nuorten kielitaidon kehittymistä edistetään systemaattisesti, pitkäjänteisesti ja laaja-alaisesti koko kasvun ja oppimisen polun ajan. Kansalliset opetussuunnitelmat sekä Espoon kaupungin strategiset painopisteet, joissa korostetaan kielen merkitystä oppimiselle, osallisuudelle ja yhdenvertaisille koulutusmahdollisuuksille, velvoittavat toteuttamaan kasvatusta ja opetusta, joka vahvistaa lasten ja nuorten kielitaidon kehitystä.

Esi- ja perusopetuksessa tarjotaan myös valmistavaa opetusta oppilaille, jotka tarvitsevat tukea kielitaidon vahvistamiseen. Henkilöstösuunnittelussa on varmistettava riittävän ja pätevän henkilöstön palkkaaminen. Nivelvaiheiden yhteistyö varmistaa, että kielellinen tuki muodostaa eheän jatkumon varhaislapsuudesta nuoruuteen. Nuorisopalveluissa, nuorten vapaa-ajan toiminnoissa tuetaan kouluissa tehtävää kasvatustyötä, myös kielitaidon ja lukemisen edistämisessä.

Kasvun ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan selvitys on tarpeeton, sillä asia on jo huomioitu voimassa olevassa lainsäädännössä, opetussuunnitelmissa ja muissa opetusta ohjaavissa suunnitelmissa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon kaupunki laajentaa kielikoulutustarjontaansa työttömille maahanmuuttajataustaisille nuorille ja käynnistetään selvitys jossa kartoitetaan miten kielitaidon kehitystä voidaan vahvistaa varha

Tiedoksi

§ 22

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset**Päätösehdotus**

Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely**Päätös**

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus**Selostus maahanmuuton tilannekuva -selvityksestä vuosina 2026–2027 (Sanna Lindholm)**

C6-kaupungit ovat tilanneet Helsingin kaupunkitietopalveluilta selvityksen maahanmuuton ja maahanmuuttajien työmarkkinatilanteen kehityksestä. Selvityksessä hyödynnetään Tilastokeskuksen tietoja, joihin ensimmäistä kertaa voidaan yhdistää Migrin oleskelulupatietoja.

Kaupungeissa tarvitaan nykyistä monipuolisempaa ja ajantasaisempaa tietoa maahanmuutosta ja maahanmuuttajien työmarkkinatilanteesta. Datahuoneessa on useita tiheästi päivittyviä yksilötasoisia pitkittäisaineistoja työmarkkinoista, jotka ovat joustavasti yhdisteltävissä toisiinsa tarpeen mukaan. Datahuoneen uudet aineistot maahanmuuttajien oleskeluluvista yhdistettynä tulorekisteriaineistoihin mahdollistavat maahanmuuton ja maahanmuuttajien työmarkkinatilanteen kaupunkikohtaisen seurannan.

Ensimmäisen pilottitarkastelu on nyt valmistunut ja jaettu C6-kaupungeille. Tarkastelussa on selvitetty, miten maahanmuutto ulkomailta C6-kaupunkeihin on kehittynyt sekä miten maahanmuuttajien työllisyys, ja palkkatulot ovat kehittyneet maahantulosta lähtien. Tarkastelussa on hyödynnetty Migrin oleskelulupatietoja vuodesta 2015 lähtien ja tarkastelun kohteena ovat henkilöt, jotka ovat saapuneet Suomeen viimeistään vuoden 2024 lopussa. Tarkastelun taustamuuttujina ovat oleskeluluvan peruste, syntymävaltio, sukupuoli, ikäryhmät, maassaoloaika sekä työllisyystiedot ja tulot. Tietoja päivitetään sovitulla frekvenssillä ja myöhemmin toteutetaan erillistarkasteluja mm. maan sisäisestä muutosta. Työllisyys- ja

kotoutumisjaostoon tuodaan selvitys maahanmuuton tilannekuvasta sekä erillistarkastelujen tuloksista 1–2 kertaa vuodessa.

Tarkastelu pohjautuu seuraaviin rekisteriaineistoihin:

- muuttotiedot
- väestön ennakkotiedot
- tulorekisterin palkkatiedot
- tulorekisterin etuustiedot
- oikeudellisten yksiköiden perustiedot
- oleskelulupatiedot

Toimeentulotukilakimuutos ja sen vaikutus työllisyyspalveluihin (Henna Kaukonen-Nyholm)

Uusi toimeentulotukilaki sekä edelleen korkealla tasolla oleva työttömyys lisäävät merkittävästi Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen työllisyyspalvelujen asiakasmäärää ja palvelutarpeiden monimuotoisuutta vuonna 2026, mikä kuormittaa palvelujärjestelmää ja korostaa tiiviin monialaisen yhteistyön tarvetta.

Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen työttömyyden kasvuvauhti on alkanut hidastua, mutta edelleen etenkin nuoria, alle 25-vuotiaita sekä pitkäaikaistyöttömiä on paljon. Yleinen työttömyysaste oli työllisyysalueella joulukuussa 2025 14,1 %, koko maan keskiarvon ollessa samalla laskentatavalla 13,6 %. (18–64-vuotiaat). Työttömiä ja lomautettuja työnhakijoita on eniten toisen asteen koulutuksen saaneissa, toiseksi eniten korkeakouluasteen suorittaneilla ja vähiten perusasteen suorittaneilla. Työttömyys on kasvanut kaikilla koulutusasteilla vuoden takaisesta.

Uusi toimeentulotukilaki astui voimaan 1.2.2026 ja se tulee vaikuttamaan viiveellä työllisyysalueen asiakasmäärän kasvuun. Uusi laki lisää asiakkaisiin kohdistuvia velvoitteita. Etenkin velvollisuus selvittää oikeus saada ensisijaisia etuuksia, kuten työttömyysturvaa, sekä velvollisuus hakea kokoaikatyötä vaikuttavat lisäävästi työllisyysalueen asiakasmäärään. Työllisyyspalvelujen asiakasmäärän ennakoitaan kasvavan vuoden 2026 aikana, huhtikuusta lähtien noin 2000–5000 henkilöllä. Tämä asettaa paineita työllisyyspalvelujen toiminnalle.

Uusien asiakkaiden joukossa on arvioiden mukaan eniten yrittäjiä, opiskelijoita, kotona lasta hoitavia sekä vieraskielisiä – niin kouluttamattomia kuin hyvin koulutettujakin. Tämän lisäksi osa uusista asiakkaista on todennäköisesti sellaisia, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä haasteiden vuoksi ole aiemmin pystyneet tai halunneet ilmoittautua työnhakijoiksi ja tarvitsevat paljon tukea työllisyyspalveluissa asiointiin. Valtaosa näistä asiakkaista tulee ohjautumaan kohtaantoa edistävien palveluiden tiimeihin kasvattaen vastuuasiantuntijoiden asiakasmääriä

selvästi. Merkittävän osan heistä oletetaan siirtyvän myös TYM-palveluiden (työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteistoimintamalli) asiakkaaksi, mikä korostaa entisestään yhteistyötä Kelan ja hyvinvointialueen kanssa. Toisaalta on tiedossa, että osa ihmisistä, joihin lakimuutokset vaikuttavat, on jo valmiiksi työllisyyspalveluiden asiakkaana, eivätkä kaikki välttämättä ilmoittaudu kokoaikatyön hakijoiksi heti lain voimaan tullessa. Osa hakijoista saattaa myös jättää ensisijaiset etuudet hakematta hyväksyen toimeentulotuen perusosan alennuksen ja tällöin heidän asiakkuutensa työllisyyspalveluissa ei aktivoidu.

Asiakasmäärän kasvuun on varauduttu kehittämällä asiakasprosesseja sekä vahvistamalla yhteistyötä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Espoo-Kauniainen työllisyysalue tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen ja myös Kelan kanssa, sillä asiakkaat ovat pitkälti yhteisiä. Selkeästi sovitut roolit ja tavoitteet sekä mahdollisimman avoin tiedonvaihto ja hyvät yhteistyötä tukevat rakenteet sujuvoittavat asiakkaiden palveluketjuja ja vähentävät viranomaisten päällekkäistä työtä. Etenkin hyvinvointialueen tarjoamat työttömien terveystarkastukset ja Kelan, hyvinvointialueen sekä työllisyysalueen kolmikannassa tarjoama monialainen TYM-palvelu on otettu tehokkaasti käyttöön, vaikka ne eivät vastaakaan kaikkien uusien asiakkaiden tarpeisiin.

Asiakas, joka ei ole viimeisen vuoden aikana asioinut terveydenhuollossa, voi hakeutua työttömien terveystarkastukseen joko itsenäisesti tai työllisyyspalvelujen lähettämänä. Tarkastus toimii ikään kuin lähtötason kartoituksena, joka auttaa varmistamaan, että jokaisella työttömäksi ilmoittautuvalla on mahdollisuus edetä kohti työelämää omista lähtökohdistaan. Työ- ja toimintakyvyn tunnistaminen on tärkeää erityisesti silloin, kun taustalla on haasteita, joita ei ole aiemmin tunnistettu. Työttömän terveystarkastuksen kautta työvoimaviranomainen saa realistisen käsityksen asiakkaan tarpeista ja tilanteesta ja osaa ohjata tätä oikeiden palvelujen piiriin. Jos tarkastuksessa tai myöhemmin työttömyyden pitkittyessä havaitaan haasteita työllistymisessä ja monialaisen palvelun tarve, asiakas voidaan ohjata TYM-palveluun, jossa asiakkaan työllistymisen esteitä ratkotaan monialaisesti yhteistyössä hyvinvointialueen, Kelan ja työllisyyspalvelujen kesken.

Lähteet: KEHA työnvälitystilasto, Tilastokeskus työnvälitystilasto, Tilastokeskus, erillistilaus* tuoreimmat tiedot joulukuu 2025, Tilastokeskus, väestötilastopalvelu, Tietoalusta Mylly

Espoon osaamiskeskustoiminta ja vaikutusten arvioinnin kokemuksia (Olga Silfver ja Peter Ylén)

Espoo-Kauniainen työllisyysalueella toimii kaksi osaamiskeskusta – Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus ja Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskus. Ensimmäinen erikoistuu korkeasti koulutettujen vieraskielisten asiakkaiden tukeen kohti oman alan työtä ja

toinen tukee maahan muuttaneita pääsemään mahdollisimman pian suorittavan tason työhön taikka tutkinto-opintoihin. Osaamiskeskukset tarjoavat moniammatillisia intensiivisiä palveluja asiakkailleen.

Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskuksessa tarjotaan työnvälitystä, ammatillisia opintoja, suomen kielen opintoja, työhaun valmennusta ja uraohjausta. Asiakkaina ovat maahan muuttaneet työnhakijat, joiden suomen kielen taso on vähintään A2.2. Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskuksessa tarjotaan työnvälitystä, työhaun valmennusta ja tukea, uraohjausta, ammatillisen verkostoitumisen tukea. Asiakkaina ovat maahan muuttaneet työnhakijat, jotka ovat joko suorittaneet korkeakoulututkinnon lähivuosina tai heillä on vanhempi tutkinto, mutta viimeaikaista työkokemusta. Asiakkaiden suomen kielen taitotaso tulee olla vähintään B1.1 tai he hakevat englanninkielisiä töitä aloilta, missä se on mahdollista.

Osaamiskeskukset nojaavat myös muiden toimijoiden pääkaupunkiseudulliseen palvelutarjoamaan. Osaamiskeskukset ovat ennakoluulottomasti pilotoineet erilaisia lähestymistapoja työnantajayhteistyössä, kuten jalkautuvalla S2-tuella toteutettu rekrytointi, työkokeiluryhmiä, työnantajan kriteerien mukaan valikoitujen asiakkaiden työpaikkavierailut, rekrytointikoulutuksen räätälöinti ja paljon enemmän. Tehokkaita tapoja on skaalattu.

Viime strategiakauden 2021–2025 tavoitteena on ollut se, että osaamiskeskukset työllistävät 1000 asiakasta strategiakautena. Strategiakauden aikana Espoon osaamiskeskukset ovat työllistäneet 1496 henkilöä, eli tavoite oli selvästi ylitetty. Lisäksi 946 henkilöä aloitti tutkinto-opintojaan. Vuosina 2021–2025 osaamiskeskuksissa sai palvelua yhteensä 4371, joista 63 % tilanne on muuttunut positiivisesti kohti työllistymistä (työllistyminen, opinnot, työkokeilu, oppisopimus). Espoon valtuusto on päättänyt vakinaista osaamiskeskusten toiminnan vuonna 2025.

Uudella strategiakaudella 2026–2029 osaamiskeskuksille asetettiin seuraavanlaisia tavoitteita:

- Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus: 500 uutta asiakasta vuodessa, 50 % työllistyy
- Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskus: 750 uutta asiakasta vuodessa, 40 % työllistyy ja 30 % jatkaa tutkintokoulutukseen

Uuden kauden tavoitteet vaativat merkittävää palvelujen skaalausta Omnian osaamiskeskuksessa ja asiakasohjauksen kehittämistä Espoon työllisyyspalveluissa, jotta juuri palvelusta hyötyvät asiakkaat löytäisivät sinne.

Numeraaliset tavoitteet eivät kerro palvelun vaikuttavuudesta, koska asetelmasta puuttuu kontrolliryhmä.

Osaamiskeskustoiminnan (OSKE) kohdalla palvelun vaikuttavuutta on tutkittu VTT:n tutkijoiden toimesta vuodesta 2019 alkaen. Tutkimuksessa muodostettiin verrokkiryhmä, joka on hyvin samanlainen ominaisuuksiltaan kuin OSKE:n asiakkaat ja tätä verrokkiryhmää vertailtiin OSKE:n asiakkaisiin samoilla ajanhetkillä, jotta voitiin vakioda muiden tekijöiden kuin OSKE:n asiakkuuden vaikutukset (kuten, ikä, kielitaito, sukupuoli, lähtömaa, koulutustaso, maahantulon peruste, COVID, talous- ja työllisyystilanne, jne.). Tutkimus osoittaa, että Omnian osaamiskeskuksen toimet vaikuttavat merkittävästi erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien maahanmuuttajanaisten uriin ja tuloihin, mutta vaikutukset näkyvät vasta 24 kk päästä aloituksesta Omnian osaamiskeskuksessa. Aineiston perusteella ammatillisesta koulutuksesta valmistui noin 38 prosenttia osaamiskeskuksen asiakkaista ja noin 27 prosenttia verrokeista eli ero on noin 11 prosenttiyksikköä (suhteellinen ero noin 40 %). OSKEsta valmistumisen keskimääräinen tulohyöty on noin 13 000 euroa vuodessa ja OSKE:n keskeyttäneillä vuositulon lisä jää keskimäärin noin 8 500 euroon.

Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien vaikuttavuustutkimus on vasta alkupuolella. Olemassa oleva data näyttää, että palvelun jälkeen osaamiskeskuksen asiakkailla on korkeammat tulot ja matalampi etuuskien käyttötaso kuin kontrolliryhmällä. Tässä kohderyhmässä edistynyt suomen kielen taito korreloi vahvasti nopean urakehityksen kanssa.

Osaamiskeskukset pyrkivät skaalaamaan toimintansa ja jakamaan osaamistaan kollegoilleen muissa tiimeissä sekä muille työllisyysalueille. Osaamisen jakaminen on alkanut vuonna 2025 koulutushetkinä ja kyselytuntitoimintoina.

Oheismateriaali

- Toimeentulotukilakimuutos ja sen vaikutus työllisyyspalveluihin
- Maahanmuuton tilannekuvakatsaus 2026-2027
- Espoon osaamiskeskustoiminta
- Osaamiskeskustoiminnan vaikutusten arvioinnin kokemuksia

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 18, § 19, § 20, § 21, § 22

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.